

ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸಿ' ಎಂದಿತು.

'ಏನಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ, ನಾನು ಹಳೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಹಾಯೋರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಹಳೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ರಾಶಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಮತ್ತೆ ನಾನಿನ್ನೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತೋ ಅನ್ನೋ ಒಂದೇ ಕೊರಗು ಇದುದು. ಮತ್ತೆ ಹಳೆ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನಾವನೂ ಆಚಾರಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನನ್ನ ಕೆಂಪುಗಾಂವೆಗೆ ಕಾಯಿಸಿ, ಇಕ್ಕಳದಲ್ಲಿಡ್ಡು ಅಡೆಗಲ್ಲ ಮೇಲಾಕಿ, ಚಮ್ಮುಟ್ಟಿ ತಗಂಡು ಬಡ್ಡು ಬಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರೂಪ ಬದಲಾಗುತ್ತೋ ಅನ್ನೋದ ನೆನೆದು ಒಂದೇ ಸಮ ಅಳುತ್ತೆ' ಎಂದಿತು ಗೋಣಿ ಮರ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನೀರವತೆ ಆವರಿಸಿತ್ತು.

ಅತ್ತಿಂದ ಇತ್ತಿಂದ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ನರಿಯಣ್ಣನ ಮೂಗಿಗೆ ಏನೋ ವಾಸನೆ ಬಡಿದು ಮೂಗಿನೊಳ್ಳೆ ಅರಳಿಸಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಎಳಿತಾ ಇತ್ತು. ಮೌನವಾಗಿದ್ದ ಗೋಣಿಮರ 'ಏನು ನರಿಯಣ್ಣ? ಇಂಗೆ ಮೂಗ್ಗೆ ಎತ್ತಂಡು ಎಳಿತಿದಿಯಾ?' ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನರಿಯಣ್ಣ ಅತ್ತಗಿತ್ತಾಗಿ ಕಣ್ಣುಡಿಸಿ 'ಏನೋ ಒಂಥರ ಚುಂಗ್ ಚುಂಗ್' ಅಂತು. ನರಿಯಣ್ಣನ ಮಾತಿಗೆ ಗೋಣಿ ಮರ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕು 'ಅದೆಯೆಲ್ಲೋ ರಸ್ತೆಲೋಗುವು ಕತ್ತೇಲಿ ನನ್ನ ಬುಡುಡು ಮರೆಯಾಗಿ ಬಂದು ಉಚ್ಚೆ ಊದು, ಊದು ಹೋದ್ದು. ಅದು ಈ ಕಡಾಣೆ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಹಾರಿ... ಅದೇನಾರ...?' ಅಂತ ಮತ್ತೆ ನಗ್ತು. ಆ ಮಾತಿಗೆ ತಕ್ಕಣಕ್ಕೆ ಕೋಪ ಬಂದು ಕಡಾಣೆ 'ಆ ಹಾ ಹಾ ನೀನೇಳವು ನನ್ನ ಮೈಗೆ ಹಾರ್ತು ಸರಿ, ಆವತ್ತು ಹಂದಿ ಬೇಟೆಗೋಗೋ ಆ ಕೊರಮರ ಹುಡುಗ್ಗು ನಿನ್ನ ಬುಡುಕೇ ಕುಂತಾಗ... ಅದ್ದು ನೋಡಲಾರ್ದೆ ಮುಖ ಅತ್ತಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದೆ' ಅಂದು ಅದರ ಮುಖ ಮುರಿತು ಕಡಾಣೆ.

ಇಂಗೆ ಇವರ ಮಾತ್ಸೆಲ್ಲ ಕೇಳುಸ್ಕಂಡು ಕುಂತಿದ್ದ ಗೋರ್ಕೆಗಳು 'ಇಂಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತೀರೋ, ಇಲ್ಲಾ ಆ ಮಲ್ಲಂಗೆ ಏನಾಯ್ತು ಅಂತ ತಿಳಿಸಿರೋ?' ಅಂತ ಕೇಳು. ಆ ಮಾತಿಗೆ 'ನಿನ್ನ ನೋವು ನೀ ತಿಂದೂ ನಿನಗೆ ಅವಂದು ಬೇರೆ ಚಿಂತೆ. ನಿನ್ನ ಮೈ ಈಗ್ಲಾರ ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು ನೋಡು' ಅಂದ ನರಿಯಣ್ಣ 'ಅಂತವನ ಜೊತೆ ಈ ಕಡಾಣೆಯಾದರೂ ಯಂಗೆ ಬದುಕಿತ್ತೋ?' ಅಂದು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸೋಜಿಗ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು.

ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕಡಾಣೆ 'ನಾನೇನು ಮಾಡ್ತಿ? ಊರಾಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಗೆ ಕಟ್ಟಂಡು ನಮ್ಮಂತೋರು ಯಂಗೆ ಬಡ್ಡೋದು? ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಬಂಡಿನೂ ನಾಲ್ಕೆಚ್ಚೆ ಮುಂದುಕ್ಕೋಗ್ಗಾರ್ದಾ? ನಾನೊಂದೇಳಿನಿ ಈ ಮಲ್ಲ, ನೀವಂದ್ಡಂಡಂಗೆ ಮಾಡಬಾರದ್ದ ಮಾಡಿ ಆಗ್ಗಾರದ್ದಾಯ್ತು ನಿಜ, ಆದರೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ ಹೊಗಳಿದ್ಲೆ ಕರಗಿದ್ದ, ಋಷಿಯಾಗಿದ್ದ ಆಗ ಊರವು ಕಾಯೋ, ದುಡ್ಡೋ ಕೇಳಾಕೋದ್ಲೆ ತಕ್ಕಂಡೋಗ್ಗ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕಾಯಿ ಅಂದು ಅವನ ಮುಂದಿದ್ದ ಕಾಯಿಯ ರಾಶಿರಾಶಿನೇ ತೋರ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಕಾಯಿ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಬಂದವು ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಂಗೆ ತಬಸ್ತಾದ

ಹೋಗಿದ್ದೋ. ಇವನು ನಿಜ ಹೇಳುವೋ? ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವೋ? ಇದೇನಪ್ಪಾ ಇಂಗೆಳವು ಅಂತ ಬೆಚ್ಚಿ ಕಾಯಿ ತಗಣಕಾಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅದೇ ಮಕ ಬಂದ್ಲೆ ಅನ್ನೆ ಮನತಕ ತಗಂಡೋಗಾಕಿ ಏನೂ ಕಾಯಿ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ? ಎಸ್ತಲಾ ನಿನಗೆ ಎಗಟು ಅಂತ ಬೈದು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕಾಸು ಬೇಕಾದ್ಲೆ ಕೇಳು' ಅಂತಿದ್ದ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಗುಣ ಇರೋನ್ ಜೀವನದಲ್ಲೇ ನಡಿಬಾರದ್ದು ನಡಿತು, ಮಾಡಬಾರದ್ ಮಾಡಿ ಆಗ್ಬಾರದ್ದು ಆಗೋಯ್ತು. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಅದೇ ಕಥೆ. ರಕ್ತದ ಕಥೆ.

ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿಯಾದಂತೆನಿಸಿ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಕಡಾಣೆಯ ನೆನಪಿನ ಪುಟ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. 'ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಲ್ಲನ ಬಲಗೈ ಆಗಿದ್ದ. ಹತ್ತಾರು ಗಾಡಿ ಕಾಯಿ ಲೋಡು ಅರಸಿಕೆರೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ' ಎಂದಿತು ಕಡಾಣೆ. 'ಹೌದು, ಅದ ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲ' ಎಂದ ನರಿಯಣ್ಣ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕಡಾಣೆ ಅಲ್ಲಿ ರೇಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೋಡನ್ನು ಬಾಂಬೆಗೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಮಲ್ಲಣ್ಣನ ಕೈಲಿ ಹಣದ ಹೊಳೆನೆ ಹರಿತು. ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಮಲ್ಲಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಪೈಲ್ಟಾನನಂತಿದ್ದ. ಸಂತೇಲಿ ಜನ ಇವನ ವೈವಾಹು ವ್ಯವಹಾರ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಎತ್ತಿದ ಕೈ, ದಸಿ ನೂಕಿ ಕಾಯಿ ಸುಲಿತಿದ್ಲೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಮರಮರ ಮರಮರ ಅಂತ ಸದ್ದು ಮಾಡಿ ತೋಗಿದ್ದು. ಆ ವೈಭವ ಈಗ ನೆನೆದರೆ ಎದೆ ಭಾರ ಆಗುತ್ತೆ. ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೇನೋ ನೆನಪಾದಂತೆ 'ಈಯಮ್ಮ ಮಲ್ಲನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನಿಗೆ ಅನುರಕ್ತಕಾದಳು' ಅಂತು ಕಡಾಣೆ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ನರಿಯಣ್ಣ 'ಅದಂಗೆ ಅಂತಿನೆ' ಅಂತ ಕೇಳಿತು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಾಣೆ 'ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ತೂಗುಹಾಕಿದ ನಿಲುಗನ್ನಡಿವೊಂದಿತ್ತು. ಅದು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನದಲ್ಲಾ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ಚಂದ್ರ ಕುಳಿತು ಇವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಸಿದ್ಧ ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಗನ ಜೊತೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ, ಅವಳ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯು ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಚಂದ್ರ ಕಿಟಕಿ ಕಂಬಿಗಳಿಗೆ ಮೈ ತಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಂಥಾದ್ದೊಂದು ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬಿಡಲಾರದಷ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅದು ರೇಷ್ಮೆಹುಳದಂತೆ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಜಗತ್ತಿನ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣ ನೋಟವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಜೊತೆ ಕೂಡಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಇಬ್ಬರ ಸೇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗಾಳಿಯ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಸಿ ಆ ಮಹಾಕಾಶ...' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದ ನರಿಯಣ್ಣ ಸರನೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು 'ಅಂಗೆಂದೆ?' ಎಂದಿತು ನರಿ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಡಾಣೆ 'ಅದು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವುದು. ಬೇರಾರಿಗೂ

ಅರಿವಾಗದ ಘನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾದವು' ಇದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಡಾಣೆಗೆ ಸಂಕಟವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಚಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾಡಿತು.

ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಂಡು ಅವಳ ದುಂಡಗಿನ ನುಣುಪಾದ ಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಎದೆ ರುಲ್ಲೆಂದು ನಡುಗಿತ್ತು. ಆ ಸೆರಗು ಸೋಕಿ ಆಹಾ ಮಾಯಾ ನಿಡ್ಡೆ ಗಾಡಿ ಸಾಗಿದ್ದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಕೂಡ ಇದ್ದಳು. ಅವಳ ಪರಿಮಳ ಸುತ್ತ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಛೇ ಮಾತ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಎಂದು ಬೆಳಕಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪದ್ದು ಅನ್ನುತ್ತ ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡೆ. ಇವರು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಸಹ.

ಈ ಮಲ್ಲನೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಮ, ಸಂಭೋಗ, ಈರ್ಷ್ಯೆ ಅಷ್ಟೇ ಓಡಾಡಿದವು. ಆಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿದ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಈ ಇಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಡಿತು. ಚಂದ್ರನ ತವರಿನವರೆಗೂ.

ಚಂದ್ರನ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧು ಬಳಗಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಹೀಗೆ: 'ನನ್ನ ಅಳಿಯ ಕಾರಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ತೋಟದ ಫಸಲಿನಿಂದ ಬಂದ ಇಡೀ ವರ್ಷದ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಬಳಸಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸೀರೆಯನ್ನು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಂದ ಹವಳ ಮೆತ್ತಿದ ಚಿನ್ನದ ಬಳಗಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ' ಚಂದ್ರನ ತಂದೆ ತಾಯಿ; ಅಳಿಯನನ್ನು ಹೊಗಳುವಾಗ ಮಗಳನ್ನೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ನನ್ನ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಓಡಾಡಲು ಕಾರಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ತೋಟ ಇದೆ. ಸುತ್ತಳಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತು ಅವನು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಒಡೆಯ ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕೊರತೆ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮನೆಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವಳೊಬ್ಬಳೇ. ಅತ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಮಾವ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಹಿವಾಟೂ ಇವಳದ್ದೇ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಚಂದ್ರ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದುಂಡಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ರೂಪವಂತೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಇವಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಲೆಯಾದ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹತ್ತೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೂ ಹತ್ತೆ ಆಗಿದ್ದಂತೂ ನಿಜ.

ಕಡಾಣೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯನೊಬ್ಬನ ಜೀವ ಹೋಗಿದ್ದು ನೆನೆದು ನಡುಗಿತು. ಬಾಯಿ ಬಾರದೆ ಒಣಗಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನರಿ ಓಡಿ ಬಂದು ಕಡಾಣೆಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ ನರಿಗೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಶರೀರ ಬೆವರಿತು. ದಿಗ್ಗನೆದ್ದು ನಿಂತ ನರಿಯಣ್ಣ 'ಯಾಕೋ ಬಾಯಿ ಒಣಗಿತು' ಎಂದು ಕಡಾಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ 'ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಧೈರ್ಯ ಕಣಯ್ಯ' ಎಂದು ನರಿಯಣ್ಣ ಹೇಳಿತು.

(ಸಶೇಷ)